

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAatalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

De sancto augustino episcopo ac doctore. Cap[itulum]. cxxviiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

De sanctis in mēse augusti occurrētibus. Fo. ccv.

supra in hystoria Abacuch prophete decimo octavo kalen. february: venit ergo rex die. viij. ad lacum: et cum vidisset danielē sedentem in medio leonum: exclamauit magnum deum danielis. Et eduxit eum de lacu: et eius emulos in tromisit: qui deuorati sunt a leonibus coram rege. Erunt rex danielē et deum eius in omni tēpore vite sue p̄ martire reueritus fuit. ¶ Prophetauit autē daniel in tempore illo: videlicet a diebus Nabucho. iunioris: quibus p̄pherauit in chaldeā vsq; ad tempus darij primi regis p̄ farum: quo tempore p̄pherauit in perfide siue in mediā illuc ab ipso translatus: multasq; mirabiles visiones habuit de tempore futuro et de fine seculi: que in eius libro spiritualis explicantur: quarūq; expositio spiritalē req̄runt librum. Mortuus autē nabuchodonosor iunior et euilmeredath fratre eius: qui ambo successiue regnauerunt post nabuchodonosor primum. Regnauit balthasar filius euilmeredath annis tribus. Qui cum obsessus esset in babilone a dario primo rege medorum: et cyro rege persarum: qui cum eo venerat: propter incredibilem fortitudinē ciuitatis de obsidione parum curabat. Fecitq; optimatibus suis grā de cōsulum: et vasa qua nabuchodonosor auus eius de templo domini in hierusalem abstulerat principibus et vrosibus suis atq; cōcubitis tradidit ad bibendum. Intellexerat enī balthasar: vt dicitur hebrei. lxx. annos captiuitatis hebreorum: quos hieremias predixerat fluxisse: et tamen iudei non erant liberati: vnde iudeoꝝ deo insultabat: et deos suos collaudabat. Tunc apparuit manus scribentis in pariete: mane: cerbel: phares: que sonant numerus: appensio: diuisio. Et cum hoc videns danielē turbatus cōsuluisset. Interpretatus est scripturam dicens: q̄ deus regnum balthasar numerasset: id est compleuisset: et ipm̄ in statera appendisset: qui et minus vinceret q̄ putabat: et diuisum esset regnū suum: et datum medijs et persis. Eadem nocte capta est babilon. Nam cyrus fecerat diuidi longe a ciuitate fluiū euphratē per plures riuulos: ita vt aluei qui fluebat in ciuitatem vadabilem faceret. Et tunc gentes darij et cyri per alueum ingresse balthasar interfecerunt: et ciuitatem fortissimā et munitissimā destruxerunt: que sicut humano opere potuisset cōstrui: sic humano ope potuisset capi minime homines opinabatur. ¶ Darius autē secū duxit danielē in mediā faciēs eū vnū de sarrapis: qui centū et viginti p̄erāt: ipm̄q; admodū honorās: p̄pter quod inuidēs ei principes accusatōe facta cōtra eū: fecerūt eū mitti in lacū leonum: sed sicut alias ita et tūc a dño adiūtare in de liberatus est: et accusatores ei in lacū missi a leonibus deuorati sunt. ¶ Dicit daniel dedit signa in montibus super babiloniā dicens: q̄ qñ pars montiū a borea fumigabit: venit finis babilonie: quando hō veniet ignis ardens finis erit vniuersę terrę: qñ a parte noti aque decurret: reuertetur populus ad terram suam: q̄ si sanguine fluxerint erūt homicida bestia in vniuersa terra. Defunctus est autē daniel in mediā. v. kalen. septembrijs: et sepultus in spelunca regali solus cum gloria. Hec ex libro danielis per totum: et ex dictis iosephi et hieronymi et comestoris: atq; ex chronica gualtelmi.

¶ De sc̄a susanna vxore ioachim. Cap. cxxvij.

Susanna

sancta cui p̄dictam et sanctitatem ipse te rrus libi danielis cōmēdar: id est co gestis danielis subijctur: quia contemporanea: dies dormitionis eius certus non inuenit. Hec erat filia helchie et vxor: ioachim: qui erat de nobilitatibus iudee inter omnes filios israel in babilonem transmigratos. Et cū esset susanna nimium speciosa: exarsit in eā duo seniores iudices illius anni. De quib; tradunt hebrei: q̄ mulieres decipiebant: dicentes se esse de semine daniel: et christū de semine eius nasciturum. Hi sternerunt in cōmune tempus: quo susannā possent inuenire solam. Et latuerunt post meridiē in pomerto helchie. Ingressa autē susanna volens lauari et vngi iuxta morem patrie: misit puellas ad offerendum oleum et vnguenta. Tunc accurrentes senes ad eā: requisierunt eam cōmnanter: q̄ si cōsentire nollet: cōtra ipsam adulteri testimonium dicerēt. Et elegit susanna potius incidere in manū eorum: q̄ peccare in dominū. Exclamauit. Et accurrentes famuli erubuerunt: cum audissent senes cōtra susannā testificari. ¶ Altera die statuta est susanna in medio ppli: et ponentes senes manū sup caput eius cōrestiti sunt: ipsam vidisse cum iuvene commiseri et condēnata est ad mortem: et cum orasset ad dñm: suscitauit deus spiritum pueri cui nomē daniel: id est manifestauit spiritum dei in eo esse: qui latēs quiescebat: cū adhuc daniel esset adolescens: et exclamauit se mundū a sanguine illius. Et cum reueri essent omnes populi ad iudicium: daniel separari iussit senes ab inuicem: et singulos eorū per se examinans interrogauit: sub qua arbore vidisset adulterium cōmīti: quorū vnus ait sub cinoro: alter sub pruno. Et acclamauit in eos ppl̄s p̄pter dissonantiam: cōnictosq; de falso testimonio s̄m legem de lapidauerunt. Susanna autē post hęc ab omni populo in reuerentia habitata est propter eius pudicissimam castitatem: que et vitam suam in sanctis operibus p̄sumauit.

¶ De sancto augustino episcopo ac doctore. Cap. cxxvij.

Augustinus

episcopus et doctor egregius. puincia apbricana ciuitate tagastensis honestis parentibus et christians ortus. ses patre patrio cio matre monica a puerilibus ante liberales disciplinas sufficienter edoctus fuit: adeo ut etate iuuentili summus philosophus: et rhetor: luculentissimus haberetur. Nam libros aristotelis et liberalium artium quos cumque legere potuit: per se didicit: et nemine tradente intellexit: sicut ipse de se in libro confessionum testatur. Verum quia scientia sine charitate non edificat: sed instat: in errorem incidit manicheorum: qui christum fantasticum affirmant: et carnis resurrectionem negant: in quo adhuc adolescens per annos nouem permansit. Ad has etiam nugas adductus est: ut arborem ficul si ere disceret: cum ab ea ficus vel folium tolleretur. Mater vero eius plurimum flebat: et cum esset christiana ipsum ad fidei veritatem reducere saragebat. Que die quadam vidit se stare in quadam linea lignea licet tristem: cui quidam iuuentis assistit: et causam tristitie requisit: que cum perditionem filii sui deplorare diceret: ille confortauit eam dicens: ne timeat: quia ubi ipsa: ibi ille esset. Rogabat ergo sedula mater quasi importuna quendam episcopum: sicut in eodem libro confessionum testatur: ut pro filio suo orare dignaretur: cui ille importunitate denictus prophetica voce respondit: ut secura staret: quia impossibile esset: ut filius tantarum lachrymarum periret. Cum autem in ciuitate sua grammatica: et apud cartaginem multis annis rhetorica docuisset: oculis te matre nesciente romam venit: et ibidem multos discipulos congregauit. His temporibus mediolanensibus sibi parentibus doctorem in roma in rhetorica destinari. Symachus presbyterus augustinum destinauit. Quo tempore beatus ambrosius mediolani episcopus erat. Mater vero eius cum multa difficultate ad eum venit: et ipsum iam nec vere catholicum: nec vere manicheum repperit. Augustinus autem predicationem ambrosii frequenter audiebat: sollicitus valde: ne vel pro errore manicheorum: vel contra ipsum aliquid proferret. Quadam tamen die ambrosius predicans errorem illum apertissime confutauit: et a corde augustini opinionem dudum habitam penitus depulit. Tum autem sicut ipse in libro supradicto refert: via dei sibi plurimum placeret: sed ad ipsam accedere pigeret. Ad quendam simplicianum seruum dei perrexit: cum quo et estus suos contulit: qui et ipsum in via dei exercipio multorum puerorum et puellarum hortari cepit. Interim ab apbrica amicus quidam augu-

stinus venit: qui magni antonii in egypto defuncti miracula recitauit. Quorum exemplo augustinus vehementer exarsit: et socium alloquens se ipsum redarguit dicens: quod indocti celum rapiunt: et sapientes cum doctrinis suis in infernum demergebantur. Et accurrens in quendam ortum sedens sub ficu amarissime si euit: audiuitque vocem dicentem ei: tolle lege. Aperuitque codicem apostolicum: et coniectis oculis ad primum capitulum legit: Induimini dominum iesum christum. Et statim ab eo omnes dubietatis tenebre diffugerunt. Tunc beato ambrosio per litteras votum suum infinuasset: ut moneret quid sibi de libris sanctis legendum esset: ille mandauit: ut legeret Esaiam prophetam: tanquam euangelium et uocatum gentium aperitissimum pronuntiatorem. Ad ueniente ergo paschali tempore: augustinus anno nono. CCC. cum filio suo deodato puero ingenioso: et cum alpio amico suo: meritis matris et predicatione ambrosii conuersus: sacrum baptismum a sancto ambrosio suscepit. Tunc ambrosius deum laudandum inquit: et augustinus: te dominum confitemur respondit. Et sic alternatim ipsum hymnum composuerunt: sicut in speculo ecclesie traditur: primumque in fide catholica confirmatus: spem omnem quam habebat in seculo dereliquit: et scholis quasi regere abrenunciavit. Post hec cum matre et filio et duobus amicis nebridio et cutio remeabat ad apbricam: sed cum esset apud ostia tyberina mater eius defuncta est. Post cuius mortem regressus ad patriam cum sibi adhibere deo seruens: ieiuniis et orationibus vacabat: et libros scribebat ac docebat: fama quoque eius ubique spargebat: et in suis doctrinis admirabilis habebat. Tum autem ad preces cuiusdam magnatis qui se seculo renunciare promiserat: si uerbum domini ab eo audiret: ad ciuitatem hippone concitatus aduenisset. Valerius hipponeus episcopus eum ad se accessit: et licet plurimum uentrem presbyterum in sua ecclesia ordinauit. Qui statim monasterium clericorum instituit: et cepit viuere secundum regulam a sanctis apostolis constitutam: quam regulam moribus et sanctitate referam ipse spiritu diuino discerauit. De cuius monasterio eo uicte decem episcopi electi sunt. Et quia episcopus ualerius grecus erat: et latinis litteras ignorabat. Augustino episcopo libertatem concessit: ut contra morem orientalis ecclesie coram se in ecclesia predicaret. Eodem tempore fortunatus quidam presbyter manicheorum multos catholicos seducebat: quem augustinus in conuertu omnium disputans publice supauit. Donatistas enim et manicheos quosdam de ipsa ciuitate conuictos fugauit: ualerius autem episcopus timens: ne augustinus sibi ab ipsa ciuitate episcopum electum tolleretur impetrauit ab archiepiscopo cartagine. ut ipse episcopatus cederet: et ille augustinum hippone ecclesie in episcopum promoueret. Sed cum hoc augustinus recusaret: compulsius tandem

De sanctis in mēse augusti occurrētibus Folio. ccvi.

acquireuit: et episcopatus curam suscepit: quod in se postea fieri non debuisset: et dixit et scripsit: et de sui ordinatione admodum penituit: vixit annis in clericatu et episcopatu annis fere. xl. semp domino seruens: semper studens: semp docens: et libros continue scribens. Cura quoque rei secularis cuidam preposito suo et toto commissa: contemplationi et studio iugiter vacabat: paupertatem in omnibus amavit: temperantiam in victu seruauit: pauperum operibus semper intentus extitit: pudicitiam et honestatem non solum dilexit: sed etiam exemplariter pretendere voluit: omnibusque virtutibus adornatus deo seruire et omnibus sanctitatis exemplis prebere studuit. Hereticos autem valde diffidit: confutabat: ita ut ipsi inter se publice predicarent: non esse peccatum interficere augustinum: que tanquam lupum occidendum esse dicebant. Multasque insidias ab eis pertulit: quas tamen dei providentia omnes euasit: a multis etiam ecclesiis inuitabatur: ut ibi verbis domini predicaret: ad quas libenter accedebat: et multos ab eorum erroribus conuertebat. Fertur de eo quod cum librum de trinitate compilaret: transiens iuxta littus: vidit puerum: qui foueam parua in litore fecerat: et coclea aqua de mari hausta in foueam mittebat. Et cum augustinus puerum interrogasset quid faceret. Respondit puer: quod mare disposuerat coclea effecare: et in foueam illam mittere. Et hoc augustinus impossibile est dicitur: et simplicitate pueri rediret: puer ille ei dixit: quod possibilis sibi esset hoc proficere: quod augustino minima parte mysterium trinitatis in libro suo explicare: assimilans foueam conduci: mare trinitati: cocleam intellexit augustini. Quo dicto puer disparuit. Augustinus autem ex hoc se humiliauit: et librum de trinitate oratione premissa: vixitque potuit compilavit. Mulier quedam assidua ad augustinum accessit: ut eius consilium imploraret: que studentem inueniens salutauit: nec sile ei quicquam respondit: que propius accedens negocium suum ei explicauit: sed nec ille se conuertit: nec verbum protulit: vnde mulier amplius contristata discessit. Sequenti die dum mulier augustino celebranti assisteret: eius corpus dominicum eleuasset ipsa ante tribunal trinitatis in spiritu rapta: ubi vidit augustinum de trinitatis gloria attentissime disputantem: diciturque est ei quod cum ad augustinum accesserat: ille sic attentissime de trinitate disputabat. Ideoque quod ibi fuisset non aduerterat: sed ad ipsum secure rediret: et salubrem consiliarioem inueniret. Quod illa ad se rediens fecit: et augustinum clementissimum inuenit. Miraculo: quoque gloria claruit. Nam in libro. xxij. de ciuitate dei duo miracula de se quasi de alio loquens recitat. Quorum primum est: quia cum virginem quandam demontiacam oleo perunxisset: et pro ea orasset: ipsam ab immundo spiritu liberauit. Pro

alio etiam adolescente quem non vidit orauit: et ille continuo demonio qui eum obsidebat caruit. Cum quidam fistulam patiens incidit deberet. Augustinus vna cum ipso infirmo et pro eo orauit: et mane sine incisione aliqua sanus reperit fuit. Anno laitur domini. xliij. dum vadali totam apulicam occupassent: omnesque ciuitates deuastrassent: ad hipponeis. ciuitatem venerunt: et ipsam manu valida obsederunt. Augustinus autem orauit ad dominum: ut aut ciuitatem a periculo liberaret: aut ipsum ex hac vita susciperet. Qui tercio obsidionis mense febribus laborans lecto decubuit: intelligensque dissolutionem sui corporis imminere: psalmos penitentiales sibi scribi fecit: et contra lectum in pariete poni: quos lecto decumbens legebat: et lachrymas iuges fundebat. Et ut deo liberius vacare posset: ante decem dies sui exitus nullum ad se ingredi precepit: nisi solum medicum et cibum ei deferrent. Egrum autem quendam ad ipsum vententem et eius auxilium implorantem manu sua terigit: et continuo sanitatem recepit. Eucergminos etiam plures in ipsa sua infirmitate curauit: et plura alia miracula fecit. Nullum quoque quatuordecimque meriti docuit sine confessione et eucharistia debere transire: quod ipse suo exemplo firmavit. Sicque ad extremam horam ventens in pace migravit. v. kal. septembris: anno etatis sue. lxxvi. episcopatus vero sui anno quadragesimo circa annos domini. cccc. Sepultusque est in ecclesia sua ciuitatis hipponeis: donec corpus suum inde transferretur: ut haberetur supra in eius translatione pridie kalen. martij. Eadem hora in quodam monasterio quidam monachus in spiritu raptus: vidit augustinum in nube sedentem: pontificalibus insignis: cuius oculi quasi solis radii totam ecclesiam illuminabant: et odor de eo nimis exhalabat. Alio etiam tempore dum eius sermones ad martinum in ecclesia legerent. Beatus bernardus vidit augustinum episcopum: de cuius ore tantus imperus aquarum exibat: quod totam ecclesiam inundabat. Opuscula vero ipsius doctoris gloriosi omnia nullus aut vidisse: aut legisse: aut se gloriari habere: cum non inueniri queat. vitra enim millenarium numerum excessisse credunt: de quibus pauca attingam: curiosos cetera derelinquens. De gratia et libero arbitrio librum vnum. De predestinatione gratie librum vnum. De trinitate librum quatuordecim. De confessionibus librum. xliij. De ciuitate dei librum. xxij. De baptismo librum septem. Soliloquiorum librum vnum. De sermone domini in monte librum duos. Contra faustum manicheum librum. xxxij. De fide ad petrum librum. iij. De concordia euangelistarum librum quatuor. De musica librum sex. Super genesim ad istam librum. xij. De academicis librum duos. Contra paganos librum tres. De ordine librum duos. De anime immortalitate librum vnum. De veteri testamento librum vigintitres. De origine aie ad heros

Liber

nymum librū vñū. De natura boni libros tres. De doctrina xp̄iana libros quattuor. De utilitate credendi librū vñū. De vera religione librum vñū. De decem chordis librū vñū. De anima et spiritu librum vñū. Ceterū anima a seipsa fit librum vñū. De anime quantitate librū vñū. Contra donatū libros duos. Contra arrianos libros octo. Contra permentanū libros tres. De verbis dñi libros duos. De penitencia librū vñū. De agone xp̄iano librum vñū. De diuinatione demonū librum vñū. De opere monachorum librum vñū. Enchiridion libros undecim. De gratia noui testamenti librū vñū. De nuptiis et concupiscentia libros duos. Retractationum librū vñū. De baptismo paruulorū librū vñū. De rudibus cathetisandis librū vñū. De viij. principibus virtutū libros. viij. Super psalteriū vñū lumen ingens in quo singul. cl. ps. exponunt. De sancta viduitate librū vñū. De sancta virginitate lib. iij. De cura pro mortuis librū. i. De vna beata lib. iij. Si quē hō huius almi presulis noscendū operū suorū titulos maior sitis et agit gennadium querat: qui voluminū eius ultra. cccccc. nomina commemorat.

De sancto Hermete martyre. Cap. cxxix.

Hermes

martyr sub aureliano imperatore comitro me passus est. Hunc illustris

simum et romane urbis prefectum beatus alexander romanus pontifex et martyr baptizauit cum sorore theodora et filiis: et cum. ccl. seruis suis: cum vxoribus quoque eorum ac filiis: quos oēs die sabbati pascha manumissos sacri fontis vnda perfudit: ut dictū est supra in passione alexandri pape. v. non. maij. Cum autē traianus imperator hec audiens de seueria hisaurie aurelianū comitē ad urbē misisset: ad xp̄iano rum persecutionē agendā. Aurelianus hermetem prefectum apud quirinū tribunū carcerauit. Alexandrum hō in alta custodia in vinculis per se posuit. Qui tamen vt supra dictū est in passione quirini. iij. kal. aprilis: per puerū qui facultā ferebat de carcere noctu per fenestram eductus ad domū quirini tribuni: vbi hermes in custodia tenebatur veniens sp̄m quirinū cōuertit: filiamque eius sibi ad carcerem suum delatam a strumate liberauit: et quirinū cum filia et omnibus in ipsa detentis custodia baptizauit. Cum autē hec aurelianus percepisset. Quirinum in carcerem trudi mandauit. Hermetem hō decollari iussit. Qui decollatus a beata theodora sorore collectus: et in via salaria veterē non longe ab urbe sepultus est quinto kalendas septembris.

Septimus

De sancto Alexandro ep̄o. Cap. cxxx.

Alexander

episcopus constantinopolitanus clarus christi constantini magni et

constantiij eius filij: de quo refert sozomenus in secūdo hystorie tripartite: quod dum constantinus imperator venisset bizantium: que postmodū appellata est nomine suo constantinopolis dicta est: a philosophis redarguebat quod christus coleret: et quod nouam legem in republica introduxisset. Eūque imperator disputationē ordinasset: et alexandrus episcopus ad hoc cōnuocasset: ille minus philosophie peritus cum philosophis cōgredi dubitauit: tamē in deo confusus ante oīa philosopho loqui volent: in christi nomine silentium imperauit. Illos nullatenus loqui valentes: alexander victor efficitur: et philosophi cum plurimis cōuertuntur. Sed et tēpore constantij dum diutius cum arrio heretico disputasset: et cōtētio maxima inter catholicos et arrianos eēt: orante alexandro: arrius subito ventris dolore percussus iuxta forum constantini ad secreta nature secessit: ibique dei iudicio omnia interiora vitam emisit: propter quod fides catholica ab omnibus est exaltata. Beatus hō alexander gloriosus fener post laudabilem vitam annorum xciiij. episcopus autem sui anno. xxxij. quiescit in pace. v. kal. septembris.

De sancto Iuliano martyre de Aluernia. Cap. cxxxi.

Iulianus

martyr apud aluernia passus est sub crispiño consulari. Hic ex al

uernia natus ex nobilibus parentibus et xp̄ianis: xp̄ianus et ipse ferreoli tribuni et martyris comes erat: et vterque deo imitari habitu seruiebat: qui ambo apud viennam degebant. Cum autē furor gentiliū in christianos vienne sentiret: iulianus martyriū affectabat. Sed ferreoli coactus precibus ex viennensi urbe clandestine discessit: et aluerniā fugit: ibique aliquādiu latitauit. Quēz crispiñus consularis ibi esse audies: misso carnifice precepit inuentum occidi. ille hō sponte profugiens: et se christianū profectus decollatur. Culus caput lenātes milites ad sanctū ferreolum portauerūt: vt nisi sacrificaret similitē sententiam exciperet: quod et factū est: vt dicit infra in passione ferreoli martyris. xiiij. kal. octobris. Sicque factum est vt caput sancti iuliani cum corpore